



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3200/2017
27.12.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Љубице Милутиновић, председника већа, Биљане Драгојевић и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Жељка Томљеновић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Владимир Марковић, адвокат из ..., ради измене одлуке о поверавању малолетног детета и противтужби тужиље ББ из ..., чији је пуномоћник Владимир Марковић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Жељка Томљеновић, адвокат из ..., ради делимичног лишења родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 416/17 од 27.09.2017. године, у седници одржаној 27.12.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 416/17 од 27.09.2017. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду парничних трошкова за састав ревизије.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 416/17 од 27.09.2017. године, укинута је пресуда Основног суда у Старој Пазови П2 456/16 од 22.06.2017. године и пресуђено тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се измени пресуда Основног суда у Сремској Митровици, Судска јединица у Старој Пазови П2 1254/10 од 11.11.2010. године и П2 1410/11 од 27.10.2011. године и одреди да тужилац самостално врши родитељско право према малолетном детету ВВ рођеном ... године, да се тужена обавезе да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног детета плаћа месечно износ од 50 евра, у динарској противвредности, по најповољнијем курсу на дан исплате почев од 22.06.2017. године па убудуће док за то буду постојали законски услови, и то месечно унапред до сваког петог у месецу на рачун малолетног ВВ, као и да се лични односи између малолетног детета и тужене мајке уреде тако да малолетни ВВ борави са мајком све време док она борави у Србији у њеној породичној кући, део годишњег одмора лети и то први месец, а један месец са оцем, Нову годину и Божић са мајком 15 дана, Ускрс православни код оца, Ускрс католички са мајком, за свој рођендан да борави наизменично једном код мајке, једном код оца, а уколико породица родитеља слави крсну славу да дете борави код родитеља у

зависности коју славу означавају, и да мајка долази по дете на адресу оца и враћа га на адресу оца. Одбијен је и захтев да тужена тужиоцу надокнади трошкове првостепеног поступка. Ставом другим изреке, усвојен је противтужбени захтев и тужилац делимично лишен родитељског права у делу одлучивања о пребивалишту заједничког малолетног детета тако да тужена може самостално и без сагласности тужиоца одлучивати о пребивалишту и промени пребивалишта малолетног ВВ. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове првостепеног парничног поступка у износу од 114.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој надокнади трошкове другостепеног парничног поступка у износу од 51.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...55/14) у вези са чланом 202. Породичног закона („Службени гласник РС“ бр. 18/05...6/15) и утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању утврђеном током поступка, допуњеном након отварања расправе у другостепеном поступку, утврђено је да је брак парничних странака разведен пресудом Основног суда у Сремској Митровици, Судска јединица у Старој Пазови П2 1254/10 од 11.11.2010. године. Заједничко малолетно дете, ВВ, поверено је мајци на самостално вршење родитељског права, отац је обавезан да доприноси његовом издржавању у износу од 8.000,00 динара месечно и уређен је начин одржавања личних контаката између оца и малолетног детета. Пресудом Основног суда у Сремској Митровици, Судска јединица у Старој Пазови П2 1410/11 од 27.10.2011. године уређен је начин одржавања личних контаката између малолетног детета и оца тако што ће сваки други викенд од суботе од 10,00 часова до недеље у 19,00 часова и сваке друге среде од 15,00 до 19,00 часова дете боравити код оца који је обавезан да доприноси његовом издржавању са месечним износом од 10.000,00 динара. Односи између парничних странака су конфликтни. Малолетно дете живело је са мајком која је у међувремену засновала нову брачну заједницу са ГГ који живи и ради у ..., па од децембра 2015. године заједно живе у Тужена је добила радну и боравишну дозволу за рад у ... и поднела захтев за боравишну визу за малолетног ВВ. Тренутно је незапослена, уписала је факултет. Прима стипендију у износу од 650 евра и на име дечијег и родитељског додатка износ од 370 евра. Њен супруг је запослен и месечно остварује зараду око 2.400 евра и поседује кућу у свом власништву. Тужилац као отац детета није дао сагласност да тужена одведе дете у

... . Од децембра 2015. године није остварио лични контакт са дететом, осим телефонским путем. Поводом тога обраћао се Центру за социјални рад, ... амбасади, Интерполу и осталим надлежним службама. Тужена је поднела захтев за трајно одобрење боравка у ... и чека одлуку поводом тога. Малолетни ВВ је од почетка школске године 15.08.2016. године похађао предшколско образовање у ... школи у Његово знање из предмета предшколског васпитања је добро, говори ... језик, лепо се уклопио у школску средину и савладава градиво. Тренира рвање и фудбал и добро је уклопљен у вршњачку средину. Тужилац живи у заједничком домаћинству са родитељима. У међувремену није засновао брачну заједницу, али је верен. Запослен је и остварује месечну зараду од око 90.000,00 динара. Из медицинске документације је утврђено здравствено стање малолетног ВВ. На основу извештаја Центра за социјални рад ..., Клинике за психијатријске болести „Др Лаза Лазаревић“ и исказа вештака утврђено да су оба родитеља подобна за самостално вршење родитељског права али да је у најбољем интересу малолетног детета да буде поверено мајци, с обзиром на његове узрастне и развојне потребе, јер се о њему мајка непосредно брине од рођења, те да је дете у највећој мери упућено на мајку.

На утврђено чињенично стање правилно је примењено материјално право садржано у одредбама чл. 82, 67, 68. до 74, 78. Породичног закона, чл. 6, 7. и 9. Конвенције о правима детета („Службени лист СФРЈ“ међународни уговори бр. 15/90 и „Службени лист СРЈ“ међународни уговори број 4/96) те члана 65. став 2. Устава када је одбијен тужбени захтев да се тужилац одреди да врши самостално родитељско право у односу на малолетно дете, те тужилац делимично лишен родитељског права у односу на заједничко малолетно дете, у погледу одлучивања о његовом пребивалишту. Другостепени суд је за своју одлуку дао јасне, потпуне и правилне разлоге које у свему прихвата и ревизијски суд.

Према одредби члана 67. Породичног закона, родитељско право је изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета. Садржина родитељског права, које се састоји од дужности старања о детету, чувања и подизања, васпитања и образовања, заступања и издржавања детета, као и управљања и располагања његовом имовином, регулисана је одредбама члана 68. – 74. Породичног закона, а суштина ових дужности и права родитеља је добробит и најбољи интерес детета. Ако родитељ злоупотребљава права или грубо занемарује дужности, односно несавесно врши права или дужности из садржине родитељског права, може бити потпуно или делимично лишен родитељског права, под условима предвиђеним чланом 81., односно чланом 82. истог закона.

Одредбом члана 78. став 3. Породичног закона, прописано је да родитељ који не врши родитељско право има право и дужност да издржава дете, да са дететом одржава личне односе и да о питањима која битно утичу на живот детета одлучује заједнички и споразумно са родитељем који врши родитељско право. У ставу 4. наведеног члана, прописано је да се питањима која битно утичу на живот детета, у смислу овог закона, сматрају нарочито: образовање детета, предузимање већих медицинских захтева над дететом, промена пребивалишта детета и располагање имовином детета велике вредности.

Према одредбама члана 82. став 1. Породичног закона, родитељ који несавесно врши права или дужности из садржине родитељског права може бити делимично лишен родитељског права. Ставом другим наведеног члана прописано је да судска одлука о делимичном лишењу родитељског права може лишити родитеља једног или више права из садржине родитељског права, осим дужности да издржава дете.

Сагласно одредбама Породичног закона и одговарајућим нормама међународног права, пре свега Конвенције о правима детета, свако дете има право на обезбеђење најбољих могућих услова за правилан раст и развој, право на образовање у складу са способностима, жељама и склоностима, право на одмор и слободно време, као и на игру и рекреацију која одговара његовом узрасту. Ова његова права у корелацији су са обавезом родитеља да му, у складу са својим могућностима обезбеде услове за остваривање тих права, што подразумева и улагање додатних напора ради стварања услова за правилан раст и развој детета, а родитељ који занемарује, односно несавесно врши родитељске дужности (и тиме угрожава добробит детета) у одређеном домену дететовог живота може, под условима одређеним чланом 82. Породичног закона, у том домену бити лишен родитељског права.

Супротно наводима ревизије, Врховни касациони суд налази да је одлуку о делимичном лишењу родитељског права тужиоца према малолетном детету суд донео руководећи се пре свега најбољим интересом малолетног детета који је у овом случају правилно утврђен као интерес да малолетно дете, које је у потпуности упућено на мајку, у добрим односима са њеним садашњим супругом и адаптирано на нову животну средину, промени пребивалиште, због чега је тужилац, који се томе противи, делимично лишен родитељског права само у том делу. Имајући у виду утврђено чињенично стање и правилно препознат најбољи интерес малолетног детета, одбијање тужиоца да да сагласност за промену његовог пребивалишта, правилно је оцењено као поступање, које није у најбољем интересу малолетног детета, због чега су се стекли услови из члана 82. став 1. Породичног закона. Родитељу који је лишен родитељског права, родитељско право може бити враћено када престану разлози због којих је био потпуно или делимично лишен тог права (члан 83. Породичног закона). Како је усвојен противтужбени захтев, правилна је одлука о одбијању тужбеног захтева, јер се нису стекли законски услови за измену одлуке о вршењу родитељског права тако што би тужиоцу било утврђено право на самостално вршење родитељског права.

Стога нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Нису основани наводи ревизије којима се оспорава неприхватање прибављених налаза и мишљења која садрже предлог да се дете повери оцу, другостепени суд је правилно оценио, о чему су дати довољни разлози.

Начин одржавања личних контаката тужиоца са малолетним дететом утврђен је правноснажном пресудом, те наводи којима се указује да тужилац две године није видео дете, не утичу на другачије пресуђење. При том, тужилац има

право да у смислу члана 77. Породичног закона тражи измену одлуке о вршењу родитељског права у делу који се односи на уређивање начина одржавања личних односа тужиоца – оца са малолетним дететом, што овом тужбом није тражено. Тужилац је тражио измену одлуке о вршењу родитељског права у целини, тако да буде одређено његово самостално вршење родитељског права, који захтев није основан, али постоји могућност измене одлуке о начину одржавања личних односа тужиоца – оца са малолетним дететом, о чему у овом поступку није одлучивано, јер такав захтев није постављен.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у питање правилност побијане другостепене одлуке, применом члана 414. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је ревизију одбио као неосновану.

Тужиоцу, у смислу члана 165. ЗПП не припадају парнични трошкови за састав ревизије јер са истом није успео.

**Председник већа – судија
Љубица Милутиновић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић